

DALFSEN

Verkiezi

Samen lokaal bouwen aan de toekomst
Verkiezingsprogramma 2022

Inleiding

Beste inwoner van de gemeente Dalfsen,

De gemeente Dalfsen is een gemeente om van te houden! Jij woont op een plek met volop kansen. Dag in, dag uit zetten onze lokale politici zich in om deze plek nog mooier te maken. Op woensdag 16 maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Dan is het aan jou om te bepalen wie er in de gemeenteraad mag plaatsnemen om jouw geluid te laten horen.

In de afgelopen vier jaar hebben we als oppositiepartij laten horen hoe wij de toekomst van onze mooie gemeente Dalfsen voor ons zien. Wij willen graag duidelijker beleid, meer transparantie en vooral ook meer lef om keuzes te maken die ervoor zorgen dat onze gemeente niet alleen voor jou en mij maar ook voor de generaties na ons de plek is waar je fijn kunt leven en werken.

Een gemeente die klaar staat voor jou

De VVD wil een gemeente die werkt voor jou. Met een prettige woonomgeving die veilig is, met genoeg groen en voorzieningen in de buurt. Een gemeente die regelt dat de straten schoon zijn en zonder wateroverlast, dat kinderen veilig naar school kunnen en waar je dichtbij huis op liefdevolle zorg kunt rekenen. Dat onze gemeente een fijne plek is en blijft waar jij prettig kunt wonen, werken en leven.

Goed en betaalbaar wonen

Ook in onze gemeente is de woningmarkt krap. Daarom vinden we het belangrijk dat er voldoende wordt gebouwd. Of je nu alleen woont in Lemelerveld, samenwoont met je partner in Nieuwleusen of met kinderen een huis met tuin hebt in Dalfsen: de woningnood in [Dalfsen is hoog en het einde hiervan lijkt nog niet in zicht. Als VVD Dalfsen willen wij dat er voldoende nieuwe huizen bijgebouwd gaan worden zodat iedereen betaalbaar in onze gemeente kan (blijven) wonen. We geven voorrang aan betaalbare koop- en huurwoningen. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat we volop aan de slag gaan om de woningcrisis aan te pakken. Hiervoor willen we aan de hand van een deltaplan in alle dorpen en kernen voldoende woningen bouwen. Waar mogelijk voor onze eigen inwoners. Op deze manier creëren we doorstroming. We betrekken de woningcorporaties om hun projecten naar voren te halen. Als de ondersteuningscapaciteit vanuit de gemeente tekort schiet huren we externe specialisten in die ervoor zorgen dat de gemeente zo snel mogelijk woninglocaties kan ontwikkelen. Indien nodig meerdere gelijktijdig per dorp. De crisis op de woningmarkt vraagt om creativiteit, ook van de gemeente. De VVD denkt met tiny houses en flexibele woningen beter betaalbare woningen te kunnen realiseren. Vakantiewoningen kunnen (al dan niet tijdelijk) als starterswoning of 'pauze'-woning worden aangemerkt. Een andere mogelijkheid die we zien is dat starters op het perceel van de ouders een tijdelijke woning kunnen zetten (dit geldt vooral voor het buitengebied).

Een bloeiende lokale economie

De VVD Dalfsen wil dat zoveel mogelijk mensen werken en dat er ook in de toekomst werk is in onze gemeente. Want een baan is zoveel meer dan een inkomen. Het is het gevoel dat je bijdraagt aan de samenleving en het zorgt voor contact met fijne collega's. Daarom willen wij dat iedereen in de gemeente Dalfsen mee kan doen. Ondernemers horen voldoende ruimte te krijgen om aan de slag te kunnen. Juist de lokale bedrijven hebben een moeilijke tijd achter de rug. We willen niet dat zij van het kastje naar de muur worden gestuurd. We geven hen snel en duidelijk antwoord op vragen en denken mee over de beste oplossing.

Een veilige buurt en thuis

Wij willen dat je prettig kunt leven. Dit betekent aandacht voor een groene omgeving en voldoende mogelijkheden om je vrije tijd te besteden, bijvoorbeeld in en rondom onze wandelbossen, haven, sportparken, etc. En prettig leven betekent óók veilig leven. Als VVD maken we verkeerssituaties in onze gemeente weer veilig voor voetganger, fiets en auto en zorgen we voor een soepele doorstroming. Denk daarbij aan plekken als de Rondweg in Dalfsen, de toegang tot de N340, de N377, de N348 en de N35. Zo komen we veilig en op tijd aan bij werk, bij familie of op een andere bestemming.

Slim en duurzaam groen

Als het gaat om energie moeten we verduurzamen, als we de wereld goed door willen geven aan de volgende generaties. Huizen gaan van het gas af, we zien zonneparken en windmolens verschijnen in ons landschap. Dat vraagt om verstandige keuzes. Uitgangspunt is dat we t.a.v zonne-energie eerst kijken naar zon op het dak, daarna pas naar grootschalige zonnevelden.

We streven ernaar dat lokale initiatieven zoveel mogelijk grootschalige energieopwekking trajecten oppakken. Dit kan door middel van lokale bewonerscorporaties en/of onder de regie van het nog op te richten Gemeentelijk Energiebedrijf.

De VVD wil dat verduurzaming betaalbaar blijft voor gewone gezinnen en ondernemers.

Verrommeling van het landschap willen wij tegengaan en draagvlak onder inwoners is erg belangrijk evenals goede communicatie. We zullen mouwen moeten opstropen, kansen zien en benutten. Dat kan alleen samen! Zo zorgen we ervoor dat we klaar zijn voor de toekomst en onze gemeente schoon en leefbaar houden.

Verstandige financiële keuzes

Als de gemeente meer uitgeeft dan er binnenkomt ontstaan er op enig moment problemen. Daarom letten we goed op onze gemeentelijke schatkist. We houden de lokale lasten laag door de gemeentelijke taken op een zuinige, maar effectieve manier uit te voeren. En als de gemeente geld overhoudt, zorgen we dat dit terecht komt bij onze inwoners en ondernemers. Zo houden we het leven voor iedereen betaalbaar.

De VVD Dalfsen is voor jou goed bereikbaar. Mocht je over dit programma iets met ons willen delen of vragen stuur dan gerust een bericht.

fractie@Dalfsen.vvd.nl

1. Dorpen en kernen waar het goed leven is

Waar je goed en betaalbaar kunt wonen

Een huis is een thuis. De plek waar je je veilig en prettig wilt voelen. Daarom is het belangrijk dat iedereen een passende woning kan vinden. Wij willen dat onze inwoners op ieder moment in hun leven het juiste huis kunnen vinden. Een huis dat je kunt aanpassen aan de levensfase waarin je je bevindt. De woningmarkt staat onder grote druk: kinderen wonen noodgedwongen nog bij de ouders, ouderen kunnen niet kleiner gaan worden of doorstromen naar een appartement, woningen zijn onbetaalbaar voor starters.

- Het bouwen van betaalbare huur- en koopwoningen voor starters en jonge gezinnen blijft onze prioriteit. Wij willen dat er voldoende nieuwe huizen bijgebouwd gaan worden zodat iedereen betaalbaar in onze gemeente kan (blijven) wonen. De VVD volgt de marktonwikkelingen goed en zet zich ervoor in dat er naar behoefte voldoende (koop)woningen en bouwkvavels zijn in iedere kern.
- Door te bouwen pakken we doorstroming aan bij zowel sociale huur, vrije huur als bij koopwoningen. Zo krijgen we voor elkaar dat ouderen die kleiner willen wonen, niet langer onnodig een eengezinswoning bezet houden en regelen we eerlijke toegang tot de huizenmarkt voor starters.
- De wachttijd voor huurwoningen moet korter door betere prestatieafspraken met de woningcorporaties, maar ook door ruimte voor particulier initiatief.
- Wij zorgen voor 'pauze'-woningen door betere afspraken te maken met de woningcorporaties voor mensen die snel tijdelijke woonruimte nodig hebben. Door echtscheidingen, brand of andere voorziene situaties ontstaat deze behoefte. De VVD wil dat deze mensen goede (tijdelijke) woonruimte en daarmee rust krijgen.
- De VVD wil een goede mix van sociale huur en koopwoningen in onze nieuwe woonwijken.
- De gemeente gaat verder aan de slag met creatieve, nieuwe woonvormen zoals tiny houses, flexibele woningen en kangoeroewoningen. Zo helpen we starters op weg en kunnen ouderen in een vertrouwde omgeving bij hun kinderen kunnen blijven wonen.
- Met Vechtdal Wonen maken we afspraken over het voorkomen van scheefwonen (als dit van toepassing is) en het stimuleren van doorstroming.
- Wij moeten net als de andere Nederlandse gemeenten huisvesting organiseren voor asielzoekers met een verblijfsstatus (statushouders).
- Om snel meer woningen te kunnen bouwen, kiezen we voor kortere en soepelere procedures voor nieuwbouw. Daarnaast inzetten op meerdere nieuwbouwprojecten die gelijktijdig worden uitgevoerd.
- We bestrijden leegstand door het mengen van functies voor wonen, werken, detailhandel en horeca. Zo zorgen we voor een prettige en leefbare kernen. Ook doen we alles wat mogelijk is om speculatie tegen te gaan.
- We willen dat alle inwoners makkelijk en snel kunnen zien welke mogelijkheden zij hebben om hun woningen te vergroten of aan te passen. Regels uit bestemmingsplannen zijn digitaal en actueel beschikbaar.
- We zijn terughoudend met het verhogen van de belasting op de eigen woning (OZB).

Waar we de wijk groen en leefbaar houden

We wonen allemaal graag in een wijk waar we ons thuis voelen. Een wijk die groen, schoon en veilig is. Waar burenen met elkaar een bijdrage leveren aan het onderhoud van de straat, maar ook het schoonhouden van de eigen tuin, balkon en straat. De gemeente stimuleert dat de wijk en buurt schoon blijven. Want als dat goed gebeurt, wordt de afvalstoffenheffing goedkoper.

- Natuur is belangrijk en verdient bescherming. Maar we realiseren ons dat ruimte schaars is. Daarom blijven we kritisch kijken wat haalbaar en realistisch natuurbeleid is, met een juiste balans tussen wonen, ondernemen en recreatie.
- We willen meer groene plekken met bomen en planten in de stad en haar wijken, hoe klein dan ook. Een stenen omgeving is al snel opgefleurd met vergroening, een struik of plantenbak. Zo zorgen we voor een omgeving die klimaatbestendiger en koeler is.
- Inwoners kunnen afval zo goedkoop mogelijk kwijt. Daarbij streven we zoveel naar hergebruik en recycling. We zetten ons in voor een systeem waar afval achteraf wordt gescheiden.
- Hondenpoep, zwerfvuil, vuilnis rondom afvalcontainers, graffiti en andere overlast worden aangepakt en vernielingen snel hersteld. De kosten hiervan worden zoveel mogelijk verhaald op de veroorzaker.
- Het is oneerlijk dat een klein huishouden evenveel afvalstoffenheffing betaalt als een groot huishouden. Daarom passen we deze heffing aan op het aantal personen per huishouden.

Waar je goed bereikbaar bent

We verplaatsen ons allemaal voortdurend, over de weg en digitaal. We gaan naar werk, school, bij vrienden en familie op bezoek of wandelen een rondje in onze buurt om de hond uit te laten. Door het thuiswerken met corona hebben we gezien dat een goede digitale snelweg essentieel is en doordat we steeds meer randstedelingen in onze gemeente mogen ontvangen is een goede ontsluiting met Zwolle noodzakelijk.

Hoe we ons ook verplaatsen: het is fijn om daar waar het kan de fiets te kunnen pakken en dat dit altijd de snelste en veiligste weg is om je op korte afstand te verplaatsen. Door corona hebben we gemerkt dat vervoer niet alleen van A naar B gaan is maar vervoer ook beweging en ontspanning kan opleveren.

- Het is belangrijk dat onze reistijd niet langer is dan nodig. Daarom werken we aan goede doorstroming van het verkeer, voor fiets, auto en ov. Door verschillende vormen van vervoer beter op elkaar aan te sluiten, komen we sneller aan op onze bestemming.
- Bereikbaarheid is een belangrijk punt op onze lokale, regionale, provinciale en landelijke agenda.
- Verkeersveiligheid heeft onze prioriteit. We richten onze straten en wijken, in het bijzonder in de buurt van scholen en sportclubs, veilig in.
- Fietsen moet in de buurt altijd de meest snelle en veilige keuze zijn. Goed voor het milieu en goed voor onze gezondheid. Een netwerk van vrij liggende fietspaden die onze gemeente optimale fietsveilig maakt is ons streven, waarbij we natuurlijk zorgen voor goede aansluiting met de buurgemeenten.
- We houden oog voor nieuwe ontwikkelingen en innovatieve en kostenefficiënte vormen van openbaar vervoer, zoals snelbussen en mobility as a service. Bij aanbestedingen houden we daarom altijd ruimte in de afspraken voor nieuwere, slimmere en goedkopere vormen van openbaar vervoer.
- Voor een plattelandsgemeente is het ook belangrijk om verbinding te hebben tussen alle kernen maar ook met de rest van Nederland, zeker ook in de weekenden in de late(re) uren.
- Wij vinden dat je zoveel mogelijk gratis moet kunnen parkeren.
- We helpen winkeliers door duidelijke afspraken te maken over parkeerbeleid. Denk bijvoorbeeld aan laden en lossen.
- De gemeente communiceert tijdig en duidelijk naar inwoners en ondernemers over onderhoud aan wegen en wegafsluitingen. Daarbij geldt dat we onderhoud zoveel mogelijk in één keer proberen te doen, om overlast te beperken. Daarbij is helder wat de alternatieve route is. Zo voorkomen we 'sluipverkeer'.

Vol slimme en duurzame oplossingen

Ook gemeente Dalfsen moet verduurzamen. Huizen gaan van het gas af, zonneparken en windmolens zijn al verschijnen in ons landschap. Dat zijn flinke veranderingen, die om verstandige keuzes en draagvlak vragen. Duurzaamheid biedt kansen voor economische groei en een fijne en leefbare omgeving. Maar wel op een betaalbare manier voor gewone gezinnen en ondernemers. Door dit op een slimme manier aan te pakken, kunnen we ons leven zoveel mogelijk blijven leiden zoals we zelf willen en blijft onze gemeente prettig om te wonen.

- De energietransitie en verduurzaming bieden grote kansen voor het stimuleren van innovatie en werkgelegenheid. De gemeente voert actief beleid om deze nieuwe sectoren te steunen. Wanneer het effectief bijdraagt aan de lokale economie en het milieu, kopen we onze producten en diensten duurzaam en circulair in.
- Wij ondersteunen het streven naar een energieneutrale gemeente in 2050. Door energie te besparen en meer duurzame energie op te wekken kunnen we dit bereiken. Daarbij stimuleren we milieubewust ondernemen, met een grote rol voor de lokale opwekking van duurzame energie.
- Wij zien dat veel inwoners en ondernemers echt wel willen verduurzamen maar dat er ook veel blokkades / tegenwerkingen vanuit de overheid zijn. We moeten eraan werken om die op te lossen.
- We moeten zorgen dat iedereen die zelf energie opwekt dit ook terug kan leveren als er teveel energie opgewekt is.
- Op dit moment is er te weinig ruimte op het net. Zonder deze ruimte zijn de gestelde doelen moeilijk haalbaar. Het is aan de lokale, Provinciale en landelijke politiek om de regelgeving rond het vergroten van de ruimte op het net te versimpelen in complexiteit en tijd.
- Laten we zorgen dat het energie geeft, we zien prachtige voorbeelden in onze eigen gemeente Nieuwleusen Synergie is een mooi voorbeeld. We zien ook wat niet werkt, zoals zonnepark Hooiweg met de omwonenden is omgegaan creëer je alleen tegenwind in plaats van dat je energie opwekt.
- Samen met bewoners en gebouweigenaren maken we plannen voor verduurzaming van woningen, bedrijfsgebouwen en bouwprojecten. Per wijk kijken we naar de beste oplossing. De totale woonlasten mogen hierbij niet stijgen. Want alleen samen kun je dat bereiken, we zien dat dit vaak mis gaat!
- Voordat een wijk overgaat op een andere energievoorziening dan gas, zorgen we ervoor dat inwoners een betaalbaar alternatief aangeboden krijgen. Denk bijvoorbeeld aan slimme energienetwerken, waarbij huishoudens overtollige duurzame energie onderling kunnen delen. Het gasnetwerk behouden we voor de toekomst, wanneer waterstof of groen gas toegankelijk zijn.
- We maken het zo gemakkelijk mogelijk om zonnecellen en laadpalen aan te vragen, door procedures simpeler te maken. Zo stimuleren we duurzame energie.

2. Een bloeiende lokale economie

Waar ondernemers de ruimte krijgen

Het midden- en kleinbedrijf is dé banenmotor van de gemeente. Als het goed gaat met de lokale ondernemers, dan gaat het goed met de gemeente. Maar de coronacrisis heeft ook in onze gemeente ondernemers geraakt. Zij hebben een moeilijke tijd achter de rug. Hoewel de coronacrisis nu op zijn einde lijkt te zijn, moeten we de economie juist blijven stimuleren. Volgens ons kunnen we dat doen door bedrijven goed te faciliteren, ze niet op te zadelen met onnodige regels, zorgen voor goede verbindingen, zorgen voor goede woonomgeving voor hun medewerkers en ook zorgen dat we innovaties blijven aanjagen en de verbinding met de regio behouden.

- Door ondernemers de ruimte te geven en te zorgen voor minder regels, stimuleert de gemeente een gezonde lokale economie en meer banen.
- Als gemeente zorgen we ervoor voldoende bedrijventerreinen beschikbaar te hebben.
- De gemeente geeft opdrachten zoveel mogelijk aan lokale ondernemers binnen de mogelijkheden van de wet.
- Tijdens het terrasseizoen maken we het uitbreiden van terrassen mogelijk. Voor een klein terras schaffen we de vergunning af. Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor afstemming met hun directe omgeving.
- Waar het kan, verlengen we vergunningen. Daarnaast streven we naar het zoveel mogelijk afschaffen van vergunningen en vervangen wij deze door algemene regels of een meldingsplicht.
- Legeskosten moeten in verhouding zijn tot de kosten die de gemeente maakt. De opbouw moet transparant en uitlegbaar zijn.

Waar kernen bruisen en bezoekers van buiten aantrekken

Onze lokale ondernemers werken iedere dag hard aan een levendige en aantrekkelijke winkelstraat. Door in leegstaande gebouwen wonen, werken, detailhandel en horeca te vermengen, creëren we een bloeiende lokale economie. Een kern komt pas echt tot leven als de binnenstad bruist. Met een veilig en aantrekkelijk centrum, zo trekken we bezoekers aan van buiten en zorgen we voor prettige kernen die klaar zijn voor de toekomst.

- We stimuleren winkelen in onze eigen winkelgebieden, zowel fysiek als digitaal. Aantrekkelijke, veilige en bruisende gebieden zorgen voor een levendige winkelstraat vol met lokale ondernemers. Daar kan geen grote webshop tegenop.
- Ondernemen werkt het beste in een veilige en aantrekkelijke omgeving. Dat is fijn voor onze inwoners en trekt bezoekers aan van buitenaf. Omdat de samenwerking van ondernemers in een winkelgebied hieraan bijdraagt, bevorderen wij bedrijfsinvesteringszones.
- We bestrijden leegstand door het mengen van functies voor wonen, werken, detailhandel en horeca. Ook verruimen we vestigingsmogelijkheden, door het opstellen van ruime bestemmingsplannen. Zo maken we de dorpen prettig en leefbaar.
- Recreatie en toerisme zijn belangrijk voor onze lokale economie. Daarom willen wij dat de gemeente dit stimuleert met actieve promotie. Recreatieve ondernemers mogen uitbreiden zolang zij rekening houden met de natuur, tenzij er te weinig ruimte voor vrije recreatie overblijft.
- De toeristenbelasting is zo laag mogelijk. Met de inkomsten verbeteren we de kwaliteit van recreatie en toerisme.

Met culturele voorzieningen voor alle leeftijden

In de gemeente Dalfsen zien we graag een rijk aanbod van culturele voorzieningen en evenementen.

We zijn er trots op dat we hiermee veel bezoekers aantrekken. Daarin spelen horeca, theaters, sportverenigingen, bibliotheken en buurthuizen een belangrijke rol. Door met elkaar samen te werken dragen we bij aan persoonlijke ontwikkeling en vermaak voor jong en oud. Of het nu gaat om muziekfestival, een culinair event of de theaters, in onze gemeente is ruimte voor creatieve ideeën en initiatieven van onze inwoners. Het is niet aan de gemeente om te bepalen wat cultuur is.

- Er worden leuke evenementen georganiseerd en zijn er culturele voorzieningen voor alle leeftijden. Het cultureel erfgoed van de gemeente mag gezien worden. Cultuur verbindt, inspireert en prikkelt. Wij promoten ons erfgoed, zowel bij onze bezoekers als onze inwoners. Dat draagt bij aan onze Nederlandse identiteit.
- Subsidies voor culturele voorzieningen ondersteunen een aanbod van kunst en cultuur voor alle inwoners. Als voorwaarde voor subsidie verwachten we dat aanvragers ook zelf zorgdragen voor een deel van de inkomsten en bijdragen aan een maatschappelijk doel.
- Wij vinden het belangrijk om ons cultureel erfgoed te koesteren. Daarbij horen ook evenementen zoals Kunst om Dalfsen, autorodeo's, Blauwe Bogen dagen en KachelFM.
- We willen niet bezuinigen op cultuur, maar zetten het geld zo effectief mogelijk in. Zo bereiken we zoveel mogelijk inwoners. Van culturele instellingen verwachten we dat ze verantwoordelijkheid afleggen over hoe zij belastinggeld besteden.

Waar zoveel mogelijk mensen aan het werk gaan

Werk is van groot belang voor de mens en de samenleving. Werk zorgt voor contact met andere mensen. Werk leidt tot zelfstandigheid en eigenwaarde. Wie werkt, investeert in zichzelf en draagt zijn steentje bij aan de toekomst van onze samenleving.

- We willen dat zoveel mogelijk mensen aan het werk gaan. Bij om- en bijscholing richten we ons daarom op iemands talenten en mogelijkheden, en hoe dit aansluit op de arbeidsmarkt. Wanneer de stap naar regulier werk nog te groot is, begeleiden we onze inwoners naar beschut werk en leerwerkplekken.
- Wie naar vermogen bijdraagt kan op onze ondersteuning rekenen. Het verliezen van een baan is al ingrijpend genoeg. Wel verwachten wij een tegenprestatie, omdat we het belangrijk vinden dat mensen blijven meedoen in de samenleving.
- Wie minder bijdraagt kan ook minder een beroep doen op de samenleving. Als je bijstand ontvangt maar de sollicitatieplicht niet naleeft of geen tegenprestatie verricht, verlies je je uitkering. Uitkeringsgerechtigden die onvoldoende ingeburgerd zijn, kunnen als tegenprestatie verplicht worden op onderdelen te werken aan inburgering en integratie.
- De afgelopen jaren zijn te veel inwoners onterecht tot fraudeur bestempeld. Fraude is en blijft diefstal, maar het maken van een foutje maakt je nog niet direct fraudeur. Dit willen we in de toekomst voorkomen. Het oordeel over fraude moet uiteindelijk tot stand komen door mensenwerk, niet door een computer.

Waar iedereen meedoet en integreert

We hebben te lang gedacht dat de inburgering van nieuwkomers enkel hun eigen verantwoordelijkheid is. Maar je bent niet direct zelfredzaam in een land dat in elk opzicht anders is dan waar je vandaan komt. Hierdoor kunnen vrijheden waar eeuwenlang voor gevochten is onder druk komen staan, met parallelle samenlevingen als resultaat. Van nieuwkomers verwachten we dat ze in ruil voor de geboden gastvrijheid bijdragen aan onze samenleving. Door de Nederlandse taal te leren en je te verdiepen in onze normen en waarden, kun je sneller aan het werk. Daarbij bieden we goede begeleiding.

- We sluiten niemand uit. Er zijn in Nederland heel veel nieuwkomers die hun eigen weg hebben gevonden en geïntegreerd zijn in onze samenleving. Zij hebben de kansen gegrepen die ons land biedt. We zijn daar trots op en verwachten dat ook van anderen.
- De Nederlandse taal spreken is cruciaal voor het vinden van een baan. We zorgen voor betaalbare cursussen om als nieuwkomer de taal te leren en gaan laaggeletterdheid tegen. Daarbij verwachten we van iedereen maximale inspanning om het Nederlands te leren. Wanneer iemand niet voldoende Nederland spreekt en bewust niet meewerkt, kunnen boetes volgen of korten we de uitkering.
- Jonge kinderen van ouders die inburgeren gaan verplicht naar een peuterspeelzaal om achterstanden vroeg aan te pakken. We betrekken ook de ouders bij taalonderwijs voor jonge kinderen. Bij de inburgering besteden we meer aandacht aan onderwerpen als zelfbeschikking, de gelijkwaardigheid van man en vrouw, LHBTI-rechten, antisemitisme en de vrijheid van godsdienst.
- Werk helpt statushouders om goed te kunnen integreren. In heel veel branches zijn grote tekorten aan personeel. De gemeente kan een goede intermediair zijn tussen statushouder en de ondernemers in onze regio. Op deze wijze kunnen we statushouders begeleiden naar betaald werk en ze op deze manier uit de bijstand te halen.

Waar we trots zijn op onze boeren

We hebben veel waardering voor onze boeren in de veeteelt, landbouw en tuinbouw. Dankzij hun harde werk hoeven wij ons geen seconde zorgen te maken om onze voedselvoorziening. Als boeren blijven ondernemen en innoveren, leveren ze een waardevolle bijdrage aan onze economie, met minder nadelen voor natuur en milieu.

- Om een florerende agrarische sector te behouden, is het belangrijk dat boeren niet onnodig gehinderd worden. Daarom geven wij hen de ruimte hun grond voor meerdere doeleinden te gebruiken, zoals voor toerisme, agrarisch natuurbeheer, recreatie of andere bedrijvigheid.
- Onze natuur draagt bij aan ons welzijn. Daarom blijven we ons inspannen voor herstel en behoud van de natuur, realistisch natuurbeleid en de versterking van biodiversiteit in Nederland. Dat is ook van belang voor onze economie.
- Wij stimuleren een duurzame veehouderij. Belemmerende regelgeving voor het gebruik van duurzame energiebronnen, zoals aardwarmte, windenergie en duurzame energiebronnen schrappen we. Draagvlak en een goede balans tussen de belangen van de omgeving en de ondernemer zijn hierbij van groot belang.

3. Waardevol samenleven

Met goede zorg, dichtbij huis

Vroeg of laat krijgen we allemaal met zorg te maken. Daarom willen we goede zorg waarbij onze inwoners centraal staan. Met hulp die zo dicht bij huis mogelijk wordt georganiseerd, zodat het weinig aanpassingen vraagt van ons dagelijks leven. Je kan in je eigen buurt oud worden. Een buurt waar je burens gemakkelijk kunt ontmoeten voor een gezellig praatje. En waar alle straten goed toegankelijk zijn, zodat iedereen gemakkelijk naar de winkels kan gaan.

- Onze inwoners blijven het liefst zo lang mogelijk in hun eigen omgeving wonen. We zetten daarom in op het bouwen van meer woningen waar je goed oud kunt worden en woonvormen waar ouderen bij elkaar kunnen wonen. Op die manier kun je met ondersteuning zelfstandig blijven wonen.
- Een vergunning voor het aanpassen van een woning moet snel verleend worden als het bijdraagt aan langer zelfstandig wonen.
- Zorg moet voor iedereen betaalbaar blijven. Daarom kijken we kritisch of de hulp die we geven passend is. Wanneer zorg nodig is, dan moet het snel beschikbaar en van goede kwaliteit zijn. Daarom spreken we met zorgorganisaties af hoe lang dit mag duren.
- We vragen inwoners om ondersteuning zoveel mogelijk zelf te regelen zodat het past bij hun wensen. Dit is goed mogelijk met een integraal persoonsgebonden budget (i-pgb).
- Het is belangrijk dat we onze inwoners en hun mantelzorgers zo goed mogelijk informeren over de mogelijkheden om zorg zelf te regelen en waar ze moeten zijn als het zelf niet meer lukt.

Waar je fijn kunt opgroeien

Ouders zijn verantwoordelijk voor het gezond laten opgroeien van hun kinderen. Zij zorgen dat hun kinderen op een veilige en prettige manier kunnen opgroeien en hun talenten kunnen ontwikkelen. Zij kennen hun kinderen het beste. Maar wanneer opgroeien niet gemakkelijk gaat en er jeugdzorg nodig is bieden we hulp. Dat doen we het liefst zo dichtbij het huis als mogelijk, zodat onze jeugd zo normaal mogelijk kan opgroeien. Maar nog niet alles in de jeugdzorg verloopt even goed. De wachtlijsten voor hulp moeten zo snel mogelijk worden opgelost.

- Opgroeien gaat nu eenmaal met horten en stoten. Van ouders verwachten wij dan ook verantwoordelijkheid voor het gezond opgroeien van hun kinderen.
- Er komt een scherpere afbakening van wat we scharen onder jeugdzorg en wat valt onder opvoedhulp, door het wegvallen van sociale structuren is opvoedhulp vaker nodig. Dit kan via de GGD maar een lokale opvoedpoli is een goede mogelijkheid om ouders te ondersteunen.
- Preventie, is erg belangrijk. Zo voorkomen we dat we zwaardere hulp moeten bieden. Problemen bij kinderen en gezinnen proberen we daarom zo vroeg mogelijk te signaleren. Sociale wijkteams, huisartsen, scholen en sportclubs hebben hierin een belangrijke rol. Met hen gaan we in gesprek om te zorgen dat deze aanpak zo effectief mogelijk wordt.
- We zorgen voor de aanwezigheid van voldoende jeugdprofessionals bij de huisarts. Zij zijn bekend met regionale zorgorganisaties en de behoeften van ouders en kinderen. Zo voorkomen we onnodige doorverwijzingen naar te zware hulp.
- Het coronavirus heeft het belang van mentale gezondheid extra onderstreept. Door met scholen en sportverenigingen al vroeg in te zetten op het weerbaar maken van de jeugd en het bespreekbaar maken van mentale gezondheid, kunnen veel problemen worden voorkomen. Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn de hoogste prioriteit. Waar signalen

zijn van kindermishandeling, moet dit herkend worden door hulpinstanties. In deze situaties moet hulp altijd direct beschikbaar zijn.

Waar onderwijs een gelijke start biedt

Goed onderwijs biedt kinderen en jongeren de kans op een gelijke start en geeft ze kennis en vaardigheden mee waar ze de rest van hun leven profijt van hebben. Op school leren we kinderen ook wat onze normen en waarden zijn en hoe we in Nederland met elkaar omgaan. Op school leer je wat normaal is en wat niet. Goed onderwijs speelt daarom niet alleen een grote rol in het leven van mensen: de hele samenleving heeft er belang bij.

- We vinden het belangrijk dat je zo vrij mogelijk kunt kiezen naar welke school je kind gaat. De gemeente controleert daarom of scholen zich aan de wet houden: ouders kunnen hun kinderen bij meerdere scholen aanmelden, vanaf 3 jaar oud.
- Om de ontwikkelkansen van jonge kinderen te vergroten, stimuleert de gemeente dat (taal) achterstanden bij jonge kinderen worden weggewerkt, bijvoorbeeld op de peuterspeelzaal of kinderdagverblijven.
- School is een veilige plek waar kinderen zich thuis voelen. Scholen hebben nadrukkelijk een taak bij vroegtijdige signalering van huiselijk geweld. De overheid grijpt in als de vrijheid van onderwijs wordt misbruikt.
- School- en sportgebouwen kunnen voor verschillende doelgroepen worden gebruikt.
- Pesten is een veel voorkomend probleem onder jongeren, of dit nu op straat, in de klas, op het sportveld of online is. In onze dorpen en kernen zetten we ons actief in voor het sluiten van een afspraken die pesten tegengaan en zullen voorkomen: dit doen we in overleg met de scholen, verenigingen en ouders.

Waar we gezond zijn, sporten en bewegen

Sporten is ontzettend belangrijk. Sport verbindt, geeft zelfvertrouwen, plezier en ontspanning. Door te sporten zorgen we bovendien goed voor een gezonde, duurzame en weerbare samenleving. Zeker nu onze samenleving steeds ouder wordt, is het belangrijk dat we in beweging blijven en dat sport voor iedereen toegankelijk is. Daarom werken we samen met scholen, sportverenigingen en andere maatschappelijke instellingen zodat iedere inwoner van jong tot oud kan sporten.

- Sporten is belangrijk voor de fysieke en mentale gezondheid. Door te sporten worden we fitter, sluiten we vriendschappen en nemen we actiever deel aan de samenleving. Omdat sport op zoveel manieren een positieve invloed heeft op ons leven, is het logisch om sport in te zetten als hulpmiddel voor onze inwoners met wie het minder goed gaat. Daarom willen we dat sportclubs, het onderwijs en zorginstellingen nauw met elkaar samenwerken zodat zij problemen op tijd signaleren.
- Bij nieuwbouw, ontwikkelingen of groot onderhoud denken we na hoe onze openbare ruimte kan worden ingericht voor buitensport.
- Sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang werken nauw samen om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen. Buurtsportcoaches kunnen hierbij helpen.
- Sporten kan een belangrijke uitlaatklep zijn voor jongeren. We dragen daarom financieel bij aan het laten sporten van kinderen, als de ouders dit niet kunnen betalen.

- Waar het kan, zetten we sportaccommodaties zoveel mogelijk in voor meerdere doeleinden. Zo kunnen zoveel mogelijk van onze inwoners gebruik maken van de faciliteiten. Ook zorgen we ervoor dat jongerenprojecten gebruik kunnen maken van sportaccommodaties.
- In ons sportbeleid geven we in het bijzonder aandacht aan gelijke kansen en de gelijke behandeling van al onze inwoners. Voor discriminatie, homofobie, antisemitisme en racisme is geen plek in Dalfsen.

4. Veilige dorpen en veilige kernen

Waar we veilig zijn en ons veilig voelen

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze eigen buurt en huis. Zonder veiligheid geen vrijheid. Wij willen dat iedereen in Dalfsen veilig kan wonen, verblijven, werken en ondernemen. Dat de dorpen en kernen niet alleen veilig zijn, maar eenieder zich ook veilig voelt. Maar veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Samen met inwoners en ondernemers zorgt de gemeente daarom voor een veilige leefomgeving. Door met elkaar op te trekken gaan we overlast tegen. We pakken criminaliteit keihard aan en zetten alles op alles om herhaling te voorkomen. Met goede voorlichting (inbraakpreventie, voorlichting over drugsgebruik en voorlichting aan ouders over het herkennen van potentieel crimineel gedrag) richten we ons op goede preventie.

- Het is belangrijk dat politie, brandweer en ambulances 24 uur per dag beschikbaar zijn. De hulpdiensten zijn op tijd als je ze nodig hebt.
- We vinden het normaal dat je met je handen van andermans spullen afblijft. Geweld is helemaal uit den boze. Zeker tegen onze hulpverleners en anderen die zich voor de publieke zaak inzetten. Deze horen ongestoord hun werk te kunnen doen. Hufters die dit wel doen pakken we hard aan.
- Goede beveiliging is de beste bescherming. Keurmerken zoals Keurmerk Veilig Wonen en Keurmerk Veilig Ondernemen helpen inwoners en ondernemers bij hoe ze hun huis of bedrijf goed kunnen beveiligen tegen inbraak. De gemeente en politie promoten deze keurmerken.
- Overlast is een grote ergernis. De politie grijpt altijd in als mensen de regels overtreden of overlast veroorzaken. Raddraaiers en hangjongeren worden opgespoord en aangepakt en overlastgevers zetten we sneller uit huis. Wanneer de politie ingrijpt, kan zij rekenen op onze steun en die van het lokaal gezag.

Waar criminaliteit wordt aangepakt

De gemeente kiest bij de aanpak van criminaliteit voor de juiste balans tussen repressie en preventie. De kracht van onszelf, ondersteund door een gemeente die zorg draagt voor veiligheid, vormt het fundament van onze samenleving.

- Crimineel geld mag de bovenwereld niet bereiken. De gemeente is scherp op ondermijning en witwaspraktijken. We weigeren een vergunning of trekken deze in als deze misbruikt worden voor het faciliteren van criminele activiteiten.
- De gemeente zet zich actief in om ondernemers te helpen als zij te maken krijgen met ondermijning.
- Als er boetes door onze boa's worden uitgeschreven vloeien die terug in de gemeentekas. Dit geld kunnen we dan weer inzetten om de veiligheid te verbeteren.
- Steeds vaker zijn onze inwoners slachtoffer van digitale criminaliteit, zoals WhatsApp fraude of phishing. Daarom investeren we in goede voorlichting voor inwoners, jong en oud, zodat inwoners weten waar ze aangifte kunnen doen van cybercrime.

5. Een gemeente die klaar staat voor de Dalfsenaar

Waar het belang van de inwoners voorop staat

De gemeente is er om problemen op te lossen. Het belang van de inwoners staat altijd voorop. Met eenvoudige formulieren, helder taalgebruik en overzichtelijke regels helpen we alle inwoners en ondernemers vooruit in het leven en voorkomen we wachtrijen, problemen en frustraties.

- Brieven en formulieren van de gemeente zijn voor iedereen begrijpelijk.
- We vinden het normaal dat de gemeente de telefoon opneemt wanneer je belt met een vraag en er alles aan doet om je goed te helpen.
- De digitale dienstverlening van de gemeente is van goede kwaliteit. Inwoners kunnen hun zaken zoveel mogelijk vanuit huis regelen en wanneer het hen uitkomt. We starten met het thuisbezorgen van producten, zoals paspoorten.
- Het gemeentehuis is fysiek bereikbaar en kent openingstijden buiten kantooruren voor zaken die je niet digitaal kunt regelen. Bij vragen is het altijd mogelijk om een mens te spreken in plaats van een computer.
- De gemeente zorgt ervoor dat ICT volledig up to date is, zodat privacygevoelige informatie van inwoners beschermd is tegen digitale hacks en cyberaanvallen.
- Een transparante overheid vinden wij belangrijk. De gemeente informeert inwoners over gegevens die belangrijk zijn om een oordeel te kunnen vormen over het lokaal bestuur, zoals de besteding van subsidies.

We onze krachten bundelen voor slimme oplossingen

Dalfsen maken we met elkaar! We bundelen onze krachten en werken met plezier samen om de problemen op te lossen in onze eigen straat, buurt of wijk. Daarom vinden we het belangrijk dat de gemeente slimme en creatieve initiatieven van inwoners en ondernemers aanmoedigt. En bij belangrijke besluiten worden onze inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium worden betrokken door middel van burgerparticipatie. Het enthousiasme van de samenleving benutten we zoveel mogelijk. Daarom zitten we initiatieven van ondernemers en verenigingen zo min mogelijk in de weg met regels en vergunningen.

- We ondersteunen maatschappelijke initiatieven die inwoners betrekken. Zo kunnen groepen inwoners gemeentelijke taken overnemen als zij daarvoor een goed plan hebben. Daarbij kijken we ook naar de mogelijkheden voor een revolving fund. Afbetalingen van leningen uit dit fonds zorgen ervoor dat nieuwe leningen voor maatschappelijke initiatieven mogelijk zijn.
- Bij het opstellen van nieuw beleid wordt iedereen die dit direct raakt betrokken. Daarbij creëert de gemeente vooraf duidelijke verwachtingen om teleurstellingen achteraf te voorkomen. Zo werken we aan draagvlak en beter beleid.
- Participatie betekent niet dat de grootste schreeuwers altijd gelijk krijgen. De gemeente heeft meer oog voor de 'stille meerderheid' die de gemeente niet altijd zo snel weet te vinden. Zo houden we balans bij het maken van keuzes.
- We willen in samenwerking met de Vechtdal-gemeentes de Vecht optimaliseren voor pleziervaart.
- De wereld houdt niet op bij de gemeentegrens. De gemeente werkt slim samen met collega's in de omgeving als dit leidt tot betere oplossingen voor bereikbaarheid, regionale werkgelegenheid of woningbouw.

En we verstandig met ons geld omgaan

Een gemeente is pas gezond als de financiën op orde zijn. Belastinggeld wordt verdiend door onze ondernemers en inwoners. Daar gaan we zuinig en verstandig mee om. De belasting houden we zo

laag mogelijk. Gemeenten krijgen echter steeds meer taken en de gemeentelijke financiën staan in alle gemeenten onder druk. Daarom is het belangrijk dat de gemeente helder en transparant verantwoording aflegt over de besteding van belastinggeld.

- De uitgaven en inkomsten van de gemeente zijn transparant. De begroting en het jaarverslag zijn helder leesbaar. Bewoners en ondernemers krijgen jaarlijks eenvoudige inzage waaraan geld is besteed en welk effect is bereikt.
- We geven niet meer geld uit dan er binnenkomt.
- De woonlasten (zoals de OZB) blijven zo laag mogelijk.
- De gemeentelijke leges zijn zoveel mogelijk gebaseerd op de kostprijs. 'De gebruiker betaalt' is het uitgangspunt. Het is niet acceptabel als allerlei kosten op inwoners afgewenteld worden.
- De hondenbelasting is wat de VVD betreft een achterhaalde belasting en kan worden afgeschaft.
- De precariobelasting wordt wat ons betreft afgeschaft.